

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Ciuitas

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

...pater filijs vel non sapientibus aliquis
...ad id pertinet.
...ciuitas nequaquam ita seruat nauem,
...deuilla: & ciuis princeps urbi
...est, ad idem vero & alium, non malum est ciui-

Idem in Phrixo.
...ciuitas enim viri sunt non solitudines.
Sophocles in Phædra.
...ciuitas non est in Phædra.
...ciuitas non est in Phædra.
...ciuitas non est in Phædra.

Idem in Alcadis.
...ciuitas non est in Alcadis.
...ciuitas non est in Alcadis.
...ciuitas non est in Alcadis.

Eupolis Comicus Atheniensis.
...ciuitas non est in Atheniensis.
...ciuitas non est in Atheniensis.
...ciuitas non est in Atheniensis.

Sophocles in Aiace.
...ciuitas non est in Aiace.
...ciuitas non est in Aiace.
...ciuitas non est in Aiace.

Euripides in Hecuba.
...ciuitas non est in Hecuba.
...ciuitas non est in Hecuba.
...ciuitas non est in Hecuba.

Sophocles in Aiace.
...ciuitas non est in Aiace.
...ciuitas non est in Aiace.
...ciuitas non est in Aiace.

Euripides in Hecuba.
...ciuitas non est in Hecuba.
...ciuitas non est in Hecuba.
...ciuitas non est in Hecuba.

...ciuitas non est in Hecuba.
...ciuitas non est in Hecuba.
...ciuitas non est in Hecuba.

Euripides in Aiace.
...ciuitas non est in Aiace.
...ciuitas non est in Aiace.
...ciuitas non est in Aiace.

Euripides in Antigon.
...ciuitas non est in Antigon.
...ciuitas non est in Antigon.
...ciuitas non est in Antigon.

Idem in Alceæ.
...ciuitas non est in Alceæ.
...ciuitas non est in Alceæ.
...ciuitas non est in Alceæ.

Menander.
...ciuitas non est in Menander.
...ciuitas non est in Menander.
...ciuitas non est in Menander.

Euripides in Hecuba.
...ciuitas non est in Hecuba.
...ciuitas non est in Hecuba.
...ciuitas non est in Hecuba.

Idem in Alceæ.
...ciuitas non est in Alceæ.
...ciuitas non est in Alceæ.
...ciuitas non est in Alceæ.

Euripides in Hecuba.
...ciuitas non est in Hecuba.
...ciuitas non est in Hecuba.
...ciuitas non est in Hecuba.

POLYANTHIA

Prima ciuitas est Respub. legesque optimæ, ubi quam maxime per vniuersam ciuitatem primum illud prouerbium locum habet, quo fertur, vere amicorum omnia esse communia.

Enimvero ea demum ciuitas felix nominanda est, non quæ ex promiscua hominum colluue multos ciues temere colligit, sed quæ antiquissimas & primas familias maxime conseruare studet. Hi etiam viri in præclaris habendi sunt, non qui potius imperiis fauorem in ciues exercent, aut maiores opes ac potentiam, quam par & æquam est, habent: sed qui maximis honoribus digni sunt, & illis tamen contenti viuunt, qui populi voluntate ipsi contingerunt. Nam tali autoritate nemo sine priuatus, siue magistratus, neque honestiorem, neque tutiorem, neque pretii maioris, aut magis expectandam suscipere queat. *Isocrates de pace.*

Communis est etiam societas quædam eorum, quorum par est causa optimæ vitæ degenda, quoad eius fieri poterit, gratia constituta. *Arist. lib. 7. Polit. c. 8.*

Ciuis officium est considerare ciuitatem, tanquam animal vnum ex ciuibus, tanquam partibus, ac partem toti, non totum parti feruire debere: quando enim partis tantum commodum quaeritur, vtriusque, scilicet tam partis, quam totius commodum profors omitteritur: quando vero totius quaeritur bonum, bonum vtriusque seruat. Igitur meminisse debet ciuis, nihil siue boni siue mali, cui ciuitatis membro posse contingere, quin propter connexionem quandam ad cætera membra pertineat: atque totum nihil rursus toti ciuitatis corpori euenire posse, quin mox ad singula animalia huius membra pertineat. Nemo igitur in hac vrbana familia dicat, Meum hoc, & illud tuum: omnia enim in hoc ingenti animali quodammodo communia sunt, sed dicat: Meum hoc & illud, non possessione quidem propria, sed affectu potius atque cura. Patriam quisque tanquam parentum parentem amet & colat. Priuatus antiquis probatisque legibus obediatur, tanquam Deo: Non enim absque Deo huiusmodi leges constituuntur. Magistratus meminerit non aliter se legibus, quam priuatum magistratus esse subiectum, intelligat se cum iudicat, iudicari. Platonis præceptum semper ante oculos habeat, vt non seipsum, sed ciuitatem: non partem ciuitatis aliquam, sed vniuersum respiciat. Sciat denique optimum in cælesti patria huic seruari locum, qui terrenam patriam ad cælestis exemplar pro viribus, disposuerit: communi enim mundi regi nihil gratius, quam commune bonum. *Marsilius Ficinus lib. 1. epist. ad Petrum.*

Sic habeto, omnibus qui patriam conseruauerint, adiuuerint, auxerint, certum esse in celo ac definitum locum, ubi beati æuo sempiterno fruuntur. Nihil est enim principi, illi Deo, qui omnem hunc mundum regit, quod quidem in terris fiat, acceptius, quam consilia, cæterisque hominum iure sociati, quæ ciuitates appellantur. *Cic. de somnio Scipionis.*

Bonos ciues primum natura efficit, adiuuat deinde fortuna: omnibus enim bonis expedit saluam esse Rempublicam. *Cicero Phil. 13.*

Bonorum ciuium est, intercludere omnes seditionum vias, munire præsidia Reipublicæ, summum in consiliis imperium, summum in fenatu consilium putare: ea qui secutus sit, laude potius, quam pœna & supplicio dignum iudicari. *Pro C. Fabricio.*

Ego vero cum omnes orationes probo, quarum quantalucunq; tandem utilitas esse potest: tum vero pulcherrimas & legibus dignissimas & mihi maxime conuenientes in dico, quæ de honestis affectionibus, & gerenda Reipub. ratione præcipiunt: atque inter illas ipsas excellere censeo, quæ & principes docent, quomodo sit tractanda multitudo, & homines priuatos quomodo erga Principes affecti esse debeant. Hæc enim quædam velut instrumenta esse video, vt vrbes & felicissimæ & amplissimæ fiant. *Isocrates in Nicocle orat. 3.*

Verba mea pro legibus habete, operamque date vt illis obtemperetis, scientes quod his, qui maxime voluntati meæ satisfacere studuerint, viuere licebit vt ipsi volunt. Caput verò est omnium quæ diximus. Quales existimatis vestros erga vos esse oportere, tales vos erga meum imperium esse debetis. Quæ si feceritis, quorsum attinet multa dicere, quid inde sit euenturum? Nam si & ego me deinceps ita gesserò, vt superiori tempore, & mihi vos eodem modo inferueritis: quamprimum videbitis & vestras opes priuatum creuisse, & meum imperium auctum: & ciuitatem felicem esse factam. Operæpretium igitur est, tantis bonis propositis omnia facere, ac labores & pericula quaeris perferre. Est autem in potestate vestra situm, vt sine vilo negotio & malo, si fidi & saltem iusti fueritis, hæc omnia perficiatis. *Officium ciuium erga Reges. ibid.*

At dicet aliquis, Ciues illi erant: Ego vero id nego, Quiritēs. At hic erant nati: quasi vero referat, ubi sit quisque natus, magis, quam quo animo se ac mente gerat. Ego potius ciues credam. Quiritēs, eos, qui in extrema Scythia nati, bene de hac cõmuni patria nostra cogitant, quam qui ad carinas aut ad pila Horatia, aut in hoc isto foro, vel ipso Capitolio genitus & educatus, locum, libertatem, gloriam, in qua natus est, per summum scelus perdere & velit, & conetur: ciues tu mihi putas eos, qui hanc iurata

esse ciuitatem ipsi non putant? *Ciues Veri qui. Platonis in Syllana.*

Æquus omnium ignorat, felicitatem neque modorum structuris, neque ciuium numero, sed multitudine contineri, sed sapientibus ac moderatis Reipublice ciuibus: Est enim anima ciuitatis, nihil aliud quam administratio, quæ non minores quam in corpore anima videlicet omnibus consilium, simul conseruans profectum, hinc ciuitatis. Huic oportet & leges & oratores, & priuatos homines, & sic vnum quemque agere, prout illam sit natura uata, nos nihil habemus pensi, nec solliciti sumus, quomodo redintegretur. *Isocrates in Areopagitica oratione, in Themistoclem Reipublica.*

Qui periculum non timet, proposita inuidia, more ceteris segnius Rempublicæ defendit, is vir vere, & ciuis putandus pro Milone.

Ciuis est is, qui patriam suam diligit, ac bonos ceteros columesque desiderat. *In Ver.*

Ab omnibus huiusmodi ciuis laudandus ac diligendus non solum Reipublicæ ciuem improbum remouet, vt seipsum ciuitatis fore profectum ac preitor, vt illi in communi voluntate virtutis acque officii, sed ciuis magis necessaria ratione, recte sit honesteque viuendum. *Ver.*

Ciuem oportet æquo & pari cum ciuibus iure viuere, misum & abiectum, neque sese effertentem: tum in laqueis tranquilla & honesta sint. *1. Off.*

Nihil viro magis & quieto & bono ciui magis conueniens abesse à ciuibus controuersis. *Ad Aric. lib. Epist.*

Ciuis non est habendus, si ciuis bellum conuenit. *lib. 13.*

Ingratus est, iniustusque ciuis, qui armorum periculum animum tamen retinet armatum. *Pro Marc.*

Ciuem ab hoste non natura ac loco, sed animo faciendum. *Parad. 4.*

Hi & audaces & mali & perniciosi ciues putantur, qui populi animos ad seditionem, aut qui largitione ceteris imperitorum, aut qui fortes & claros viros, & bene de hominibus in aliquam vocant inuidiam. Qui vero seditionem, aut conatus presterunt, qui autoritate, qui fide, qui magnitudine animi, consiliis audacium resisterunt, ii boni ciues putantur. *Pro Sest.*

ΑΡΟΡΗΤΗΓΜΑΤΑ

Solon illam ciuitatem optime habitari dixit, in qua quilibet honoribus affici: contra autem, improbos parum meretur.

Pythagoras dixit, primum luxuriam ciuitates ingredi, deinde turritatem, postea contumeliam, postremo exilium.

Aphonius Arragonum rex interrogatus quos ciuitates charissimos? Qui magis, inquit, pro me meruit, quam qui me tenens illos esse ex animo amicos, qui principem magistratum continent.

Aristoteles interrogatus, quomodo ad Rempublicam optatum, respondit: Vt ad ignem, neque nimis prope, neque longius, ne frigeas.

Solon rogatus, quomodo ciuitas in optimo statu deperit: Si ciues quidem magistratui obediunt, magistratus autem legibus.

Demosthenes leges ciuitatis animam esse dixit. Vt nimirum corpus procumbit, similiter ciuitas, si leges abolerentur, sistit.

Eusebius. In ciuitate studiosa felicitatis nunquam optatum, nisi debent virtuti, ne hanc ob causam omnibus ciuitatibus in rario captis, contemptus & neglectio virtutis immutetur in Rempubl.

Ciuitatis decus custoditur & conseruatur, cum magistratuerentia & honores debiti integri que manent.

Lycargus cuidam percontanti, cur Sparta motibus reueretur: ostendit ciues armatos: Hi, inquit, sunt Spartanæ muris. Significans Rempubl. nullo munimento tutari, sed virtute ciuium.

Cum alius illi cuiusdam ciuitatis muros tuos admittam, disse, rogauit, num pulcri viderentur? respondit Lycargus, per louem, sed mulierum causa, non virorum extruam, hinc tuens non aliis mœnibus muniendam esse ciuitatem, quam ceteris strenuis.

Dicente quodam apud Theopompum ideo seruati sunt Spartanam, quod Reges scirent imperare: Imo, inquit, quod quod ciues sciunt parere. Multum enim habet momentum in piis integritas: sed multo plus ciuium recta militatio & iuquum.

Pamthoides legatus in Asiam missus, ostendens muros, quos probe munitum, Per Deos, inquit, bellum concitauerunt, quod

SIMILITUDINES

quemadmodum faces in portu sublate, magna flam-

quemadmodum Deus ad mundum, ita rex ad

SCRIPTORES

Decembris præceptis Platarchi liber extat, quem transtulit

Ciuitas morum.

POETICAE SENTENTIAE

Quid. l. 3. de Arte Am.

Mandata placeant, suscipiuntur corpora campo:
Sic bene conueniens, & sine Labe togæ.

Ira sulari deforme malum. Lucrigi, cupido,
Iurgias, & rixæ sollicitusq; dolor.

De hac materia porro habes, ubi Societas, infra.

APOPHTEGMATA

Pericles Ariphroni volenti publico præconio quæri Alcibiadem,
qui adulescens clam domo egressus ad amicum Democratem se cõ-

Ariftoles cum iam natus annos 62. adeo laboraret, vt nulla pla-

Alexander in hyeme quum duceret exercitum assidens igni,
recognoscere prætereuntes copias cepit.

Archelaus. Euripides quum in conuiuio Agathonem deoscula-

Eudamidas. die quodam cum Xenocrates argumentum quod

Alexander Maced. cum è Macedonum numero ad mare remit-

Caro. multis Publi Scipionis ingratitude inculpantibus, quod

Augustus Cæs. cum nulli fere, ad conuiuium inuitanti suum de-

